

ANANSI EN DE VERHALEN

Heldenverhaal uit West-Afrika

Pas op! Het eerste verhaal is meteen kriebelig, dus ik waarschuw je alvast. Want wie zegt dat alleen mensen helden kunnen zijn? In Afrika worden veel verhalen verteld over Anansi, die heel wat heldhaftige avonturen heeft beleefd. En Anansi is – kriebel, kriebel – een spin! Alleen niet zomaar een spin: hij is de slimste en sluwste held op acht poten.

Heel lang geleden vonden de mensen het leven maar saai. Overdag waren ze aan het werk, maar 's avonds hadden ze niets te doen. Er bestonden geen computers of tv's. Ze hadden zelfs geen verhalen. (Het klinkt misschien een beetje raar, maar de mensen wisten echt niet dat je elkaar spannende en grappige dingen kunt vertellen.)

De spin Anansi had medelijden met hen. Gelukkig wist dit beestje op acht poten dat Nyame, de god van de hemel, een pot vol met verhalen had. (Dat is ook al zo raar: hoe passen verhalen in een pot? Misschien waren verhalen net als tekstballonnetjes in een stripboek, die je in een pot kunt opbergen.)

Anansi begon te weven. Geen spinnenweb, maar een soort parachute, gemaakt van heel fijn spinrag. Hij klom ermee in de hoogste boom, en toen het ging waaien, nam de wind Anansi mee. Steeds hoger en hoger, helemaal naar het prachtige paleis van de hemelgod, daarboven in de wolken.

Toen de god Nyame het diertje zag, schrok hij enorm. In de hemel zijn namelijk geen spinnen, dus hij had nog nooit zo'n kleine kruiper in de gangen van zijn paleis gezien.

'Wat is dat?' bulderde hij zo hard dat de muren ervan trilden.

'Plet me niet!' riep Anansi snel.

Nyame keek het beestje eens goed aan. Een pratende spin? Daar had hij nog nooit van gehoord.

'Machtige hemelgod,' zei Anansi met zijn keurigste stem. 'Ik ben helemaal hiernaartoe gekomen om te vragen of de mensen enkele van jouw verhalen

mogen hebben. Ze vervelen zich namelijk enorm.'

Nyame proestte het uit. 'Wat? Wil je mijn kostbare verhalen hebben? Geen denken aan. Waarom zou ik ze met iemand delen? Ze zijn van mij en alleen van mij. Niemand komt aan mijn grootste schat!'

Anansi trippelde met zijn pootjes. 'Ik wil er wel voor betalen,' stelde hij voor.

'Betalen? Voor mijn onbetaalbare verhalen? Er is niet genoeg geld in de wereld! Ga toch weg.'

De spin liet zich niet weggagen. Hij bleef maar vragen en aandringen.

De hemelgod raakte geïrriteerd. 'Ga weg! Laat me met rust!'

Anansi ging door en Nyame werd boos. Hij tilde zijn voet op en probeerde de spin te pletten, maar Anansi was bliksemsnel en schoot van links naar rechts. Nyame rende stampend achter hem aan, maar kreeg hem niet te pakken. Onder-tussen riep de spin de hele tijd: 'Alsjeblieft! Ik kan het echt wel betalen!'

Ook 's nachts, als de hemelgod wilde slapen, bleef Anansi hem lastigvallen.

'Je slaapt toch niet, hè? Mag ik je iets vragen?'

Toen Nyame in de ochtend met bloeddoorlopen ogen en een knallende kop-pijn uit bed kwam, stond hem een andere verrassing te wachten: zijn hele slaap-kamer hing vol met spinnenwebben.

Toen had hij er genoeg van. 'Oké, oké!' schreeuwde hij. 'Je mag mijn verhalen kopen. Luister goed, dit is mijn prijs.'

Anansi wreef in al zijn pootjes en spitste zijn spinnenoren. De mond van de hemelgod ging open en hij zei: 'Als jij voor mij de magische python Onini, de bloeddorstige luipaard Osebo, de dodelijke horzel Mmoboro en de mysterieuze bosgeest Mmoatia vangt, krijg jij mijn verhalen.'

'Wat?' riep Anansi uit. 'Die vier mythische wezens? Dat is onmogelijk!'

De hemelgod gniffelde. 'Niets is toch onmogelijk voor zo'n slimme spin als jij? Dit is mijn prijs. Breng ze naar me toe en de verhalen zijn van jou.'

Voor Anansi zat er niets anders op dan terug te keren naar de aarde. Hij maakte een nieuwe parachute van spinrag en liet zich vanuit de wolken naar be-neden zakken.

Hij was nog maar net beneden, toen hij opeens gezoem hoorde. Het klonk hard en dreigend. Even twijfelde Anansi, toen liep hij op het geluid af. Hoog in een boom, half verscholen tussen de blaadjes, zag hij de horzel Mmoboro. Een afschuwelijk beest, dat een beetje op een wesp leek, maar dan met een angel die

wel twee keer zo lang en twee keer zo scherp was. Zijn lichaam bestond uit stekelige schubben en zijn ogen zagen eruit alsof ze gemaakt waren van druppels bloed. Het levensgevaarlijke dier zat op een tak en hield zijn omgeving goed in de gaten. Iedereen die het waagde om in de buurt te komen, zou eraan gaan.

Anansi slikte moeizaam. Toen bedacht hij een plan. Een heel slim plan.

Snel ging hij op zoek naar een kalebas en holde die uit.

Daarna dook hij in het water en rende vervolgens naar de horzel toe. De waterdruppels dropen nog van zijn spinnenlichaam.

'Machtige Mmoboro!' riep hij. 'O, dodelijkste van de mythische wezens, ik kom u waarschuwen.'

De horzel keek hem met een woedende blik aan, maar deed hem voorlopig nog niets. 'Vertel, lelijk spinnetje. Waar wil je me voor waarschuwen? En waarom ben je zo nat?'

'Er komt een enorme regenbui aan! Ik ben nog nooit zo nat geregend. Zo snel mogelijk ben ik deze kant op gevluht, maar de bui zit me op de hielen. Nog even en het plent hier!'

Er ging een siddering door het machtige lichaam van Mmoboro, want horzels zijn doodsbang voor regen. Anansi liet niet merken dat alles volgens plan verliep.

Mmoboro keek angstig om zich heen en wilde vluchten, toen Anansi snel zei: 'O, grote horzel, u kunt zich hierin verstoppen.' Hij hield de holle kalebas omhoog, waar een gat in zat. Mmoboro twijfelde geen moment: hij vloog erop af en kroop naar binnen. Anansi handelde vliegensvlug (nee: spinnenvlug) en stopte het gat dicht met bananenbladeren. De horzel zat gevangen!

Dat was eigenlijk best makkelijk gegaan. Als de andere drie monsters ook zo eenvoudig te vangen waren, dan had Anansi die verhalen in no time!

Dus ging de spin verder op weg naar het volgende mythische dier: de gevaarlijke python Onini. Die leefde in een gebied waar het gras metershoog groeide. Daar kon hij zich goed in verstoppen. Elk dier dat nietsvermoedend langsliep en dacht: 'Hé, lekker sappig gras!' eindigde in de bek van het monster.

Anansi wilde daarom niet het gras in gaan. Hij bleef aan de rand staan en bedacht een plan. Zo snel als hij kon, ging hij op zoek naar de dingen die hij nodig had. Uiteindelijk vond hij een lange tak waar klimop aan groeide. Die zou hij gebruiken voor zijn volgende slimme plannetje.

'Ik ben benieuwd hoe groot die magische python eigenlijk is,' zei hij zo hard mogelijk.

'Sst,' siste een kleine antilope. 'Maak hem niet wakker. Straks grijpt hij je.' En het beestje vluchtte weg.

Natuurlijk ging Anansi door. Dit hoorde bij zijn plan. 'Die Onini is vast niet groter dan deze tak.'

'Stil nou!' fluisterde een konijn. 'De slang komt eraan!' En weg was het konijn.

Anansi schraapte zijn keel en zei zo hard als hij kon: 'Ik wil wedden dat die python niet groter is dan een regenworm!'

Het volgende moment ritselde het gras. Het groen bewoog opzij en daar verscheen de slang met opengesperde kaken.

'Wie durft mij te beledigen?' gromde hij. Het spuug vloog uit zijn bek, wat er niet zo smakelijk uitzag.

'Ik beledig helemaal niemand!' antwoordde de spin. 'Ik was gewoon benieuwd naar hoe groot jij eigenlijk bent.'

'Hier ben ik dan.' Nog meer spuug vloog door de lucht. 'Klaar om je op te vreten.'

'Niet zo snel! Eerst even meten. Want volgens mij ben jij niet zo lang als deze tak.' Anansi zwaaide met het ding.

Het speeksel droop nu in slierten uit de bek van de slang. 'Vooruit dan. Leg die tak maar neer, dan kruip ik ernaast en zul je zien dat ik groter ben.'

Anansi deed wat hij vroeg en keek toe hoe de grote slang naast de tak ging liggen. Zodra het lange beest klaarlag, ging Anansi aan de slag met het klimop. Met zijn snelle pootjes rolde hij die plant om de tak én de slang heen, zodat het beest werd vastgebonden. Onini had het veel te laat door. Hij spuugde in het rond en probeerde los te komen, maar het lukte niet.

'Op naar nummer drie!' riep Anansi uit.

De luipaard Osebo was misschien wel de makkelijkste van de vier. Anansi hoefde alleen maar een kuil te graven en het domme beest viel erin. Toen hij uit het gat probeerde te klimmen, gooide Anansi een kalebas op zijn kop en was Osebo uitgeschakeld.

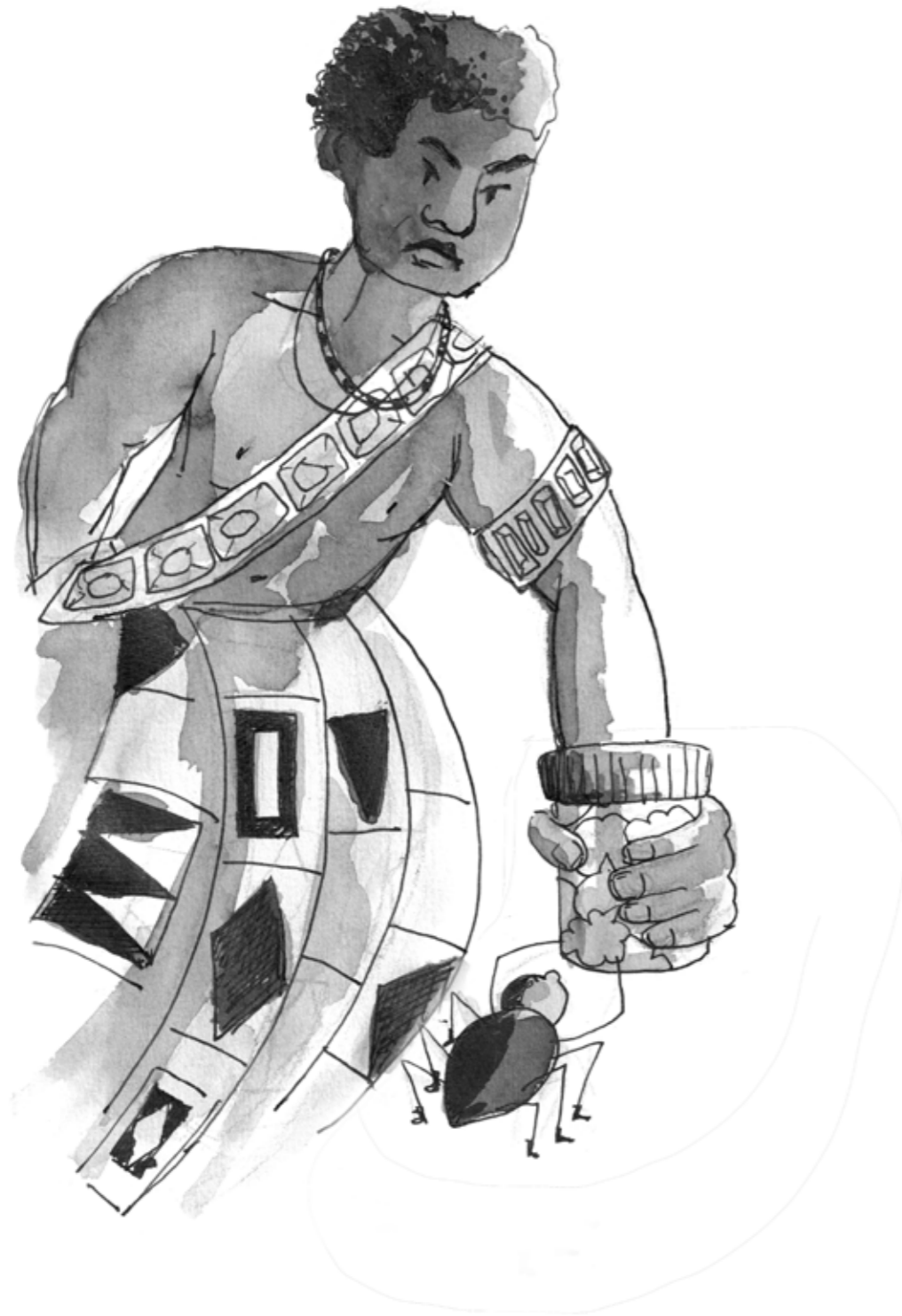
Nummer vier was de bosgeest Mmoatia. Ook een makkie. Anansi sneed uit een stuk hout een vrouwelijke bosgeest die er zo knap en zo verleidelijk uitzag dat Mmoatia er wel verliefd op moest worden! Daarna smeerde Anansi het beeld in met een kleverige was. Vervolgens zette de spin het voorzichtig neer in het midden van het oerwoud en maakte hij bosgeestgeluidjes. (Iets van: 'Oeloeloe. Wawawaa.')

Het duurde niet lang voordat Mmoatia eraan kwam. De bosgeest vloog meteen op het mooie vrouwtje af, omhelsde haar en ... zat vast!

Met de vier gevangen wezens ging Anansi terug naar de hemelgod.

'Wat is dit!' riep die uit. Hij viel bijna van zijn wolk af.

Tja. De hemelgod had het beloofd, dus moest hij zijn kostbare schat wel aan Anansi geven. Met al zijn pootjes pakte de spin de verhalen aan en bracht ze naar de mensen toe.

GLOOSCAP EN DE WIND

Heldenverhaal uit Noord-Amerika

Dit is een heldenverhaal van de Wabanaki-stammen uit het oosten van de Verenigde Staten en delen van Canada.

Glooscap is een bijzondere held. Want zijn helden perfect? Doen ze altijd goede dingen? Nee joh, natuurlijk niet! Net als wij maken ze ook wel eens fouten of doen ze dingen waarvan ze later denken: hm, toch niet zo handig.

Het verhaal begint net als een sprookje: lang, lang geleden ...